

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENEA POPA
Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg . . . . . 100 Lei
Pe jumătate an . . . . . 50 Lei
Pe trei luni . . . . . 25 Lei

CULTURA NAȚIONALĂ

În discursul rostit de Andrei Bârseanu, regretatul fost președinte al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului rom”, la adunarea generală a Asociației din anul 1920, acesta spunea: „Dacă am avut fericirea să ajungem la aceste zile mari și să ne vedem oameni liberi în țară liberă și întregită, trebuie să ne dăm seama, că acest mare favor este împreună și cu multe îndatoriri. Moșia străbună liberată, trebuie îngrijită și cultivată, altcum nu ne arătăm vrednici de stăpânirea ei. Trebuie să facem dintr'nsa o grădină frumoasă, plină de rodire bogate pentru noi și pentru alții, o podoabă a acestor părți de către răsărit ale Europei. Aceasta o pretind dela noi legile neștrămutate ale progresului, aceasta o pretinde menirea noastră istorică, de a fi strajă neadormită a civilizației omenești în aceste părți ale lumii. Dar, spre a putea îndeplini cu vrednicie această menire, spre a asigura pentru toate timpurile existența și prosperitatea statului nostru întregit și a face dintr'nsul un zid de apărare al civilizației omenești, se cere o muncă intensă și statornică, făcută cu pricepere, care muncă nu se poate îndeplini fără o pregătire serioasă. Pe lângă biruința cu arme a vitezei noastre oștiri se cere o biruință tot atât de strălucită a culturii românești, spre a putea asigura pentru toate timpurile aceia ce am avut norocul a înfăptui și a da înfăptuirii noastre un timbru special românesc”.

Frumoase idei! Frumos testament de politică culturală ne-a lăsat Andrei Bârseanu! Cunoșcându-l trebuie să ne năzuim să-l și executăm spre binele și fericirea neamului nostru și a altora.

Menirea poporului român începe deabia dela înfăptuirea unității politice și naționale. Istoria ne arată că numai statele naționale au putere de viață. România este un stat național și în cadrele acestui stat, înfăptuit cu

mari jertfe, trebuie să dezvoltăm o cultură națională care să poarte pecetea sufletului românesc. Pentru a dezvolta, cu vremea, o cultură națională temeinică, trebuie să muncim la adâncirea originalității noastre naționale, adică trebuie să muncim pe baza tradițiilor (obiceiurilor) sănătoase cari se explică din firea poporului nostru.

Caracterul specific al nației noastre trebuie cultivat și dezvoltat cu toate puterile. În concertul popoarelor europene sufletul poporului român trebuie să cânte pe o coardă deosebită de a celorlalte popoare. Ca să ne putem îndeplini rostul aici în această parte a lumii, ca stat național, avem lipsă de o cultură națio-

nală foarte înaintată. Azi numai popoarele capabile să dezvolte o cultură națională proprie mai pot exista. Celelalte sunt înghițite de cele cu mai multă putere de viață. Și poporul român a dat dovadă, în trecutul său, că este capabil să dezvolte o cultură națională din cele mai înaintate.

Ne trebuie, însă, oameni cu pregătire serioasă, cum zicea A. Bârseanu, cari să știe valorifica calitățile culturale ale poporului nostru. Par'că nu ne arătăm vrednici executori ai testamentului de politică culturală lăsat de Andrei Bârseanu. Politica oamenilor din țara noastră ajută și încurajează răspândirea unei culturi false, despre care voiu scrie de altă dată.

Dr. Enea Popa.

Constatări

Întotdeauna se dovedește o lipsă de tact, când voește cineva să atace o chestiune de ordin general și se leagă apoi în mod naiv de persoane, voind să înjosească prin critică personală părerile expuse cu obiectivitate. E vorba de ultimul articol lansat în foaia săsească locală la adresa „Sămănătorului” relativ la pretinsa „ațătare națională” în contra minorităților. Și este bine să aducem un ultim cuvânt în această chestiune.

Ideia de stat, în slujba căreia ne punem ca corporațiune politică, este cea „națională” — prin esență „național-românească” — prin ceea ce vrem să constatăm, că luptăm în primul rând pentru ridicarea neamului românesc în cadrele legilor care să permită această dezvoltare firească. Acest drept de dezvoltare nu ni-l poate contesta nici o minoritate — pentru că ar însemna „arborarea iredentismului” — și față de orice tendință ce ar veni de oriunde, ca să întărească lupta latentă în contra „ideii de stat național”, ducem cea mai energică opoziție, după cum am dovedit-o în tot cursul vieții politice de până acum.

N'am uitat și nu vom uita nici o dată că în țara noastră trăesc masse considerabile de minorități etnice, cari contribuie prin cultura și munca lor, la o reală propășire a statului și, deci, este un elementar postulat al prudenței politice, ca toate minoritățile să fie satisfăcute în năzuințele lor de dezvoltare, pentruca „patria comună” să aibă fiii, deopotrivă de îndestulaji. Aceste considerațiuni de adevărat de-

mocratism sunt principii vechi înscrise în programul partidului național cari, durere, au fost desconsiderate — spre propria lor pagubă — de conducătorii minorităților.

Cercetătorul obiectiv vede că nici chiar însuși minoritarii nu se rușinează să spună că duc „o politică de oportunitate”. Și oare ce dovadă mai desgustătoare ar trebui decât tocmai ultima alegere de senator, la care minoritarii au dovedit poate „prea multă disciplină”. Căci atunci când un Octavian Tăzlăuanu este respins în, mod demonstrativ, de toată românimea conștientă, — vin minoritățile cu voturile lor ca să se preteze la alegerea acestui candidat, chiar cași cum ar fi votat, de pildă „șapca înălțată pe o prăjină”.

Suntem contrarii hotărârii al naționalismului șovinist și ne declarăm partizanii „naționalismului democrat”, cum am expus-o mai sus; atunci însă, când minoritățile — în părțile acelea ale țării unde sunt în majoritate față de români — încearcă să atingă demnitatea națională, ne vom afirma cu toată tăria și pe drept cuvânt prerogativele ce ne revin ca naționalitate conducătoare în stat.

Dr. A. Ceșianu.

Legea spirtului

Guvernul a întocmit o nouă lege privitor la beuturile spirtoase. Această lege a avut darul să alarmeze pe vânzătorii și fabricanții de spirt și beuturi spirtoase. Aceștia tipă ca din gura șarpelui, tânguindu-se că li-se pregătește sfârșitul. În schimb se bucură podgo-

renii, breaslă veche cu tradiții, cari văd în această lege o târzie satisfacere a plângerilor lor și o încercare de-a re-înviara podgoriile (viile).

Prin noua lege se înteste la reducerea alcoolismului așa de răspândit la noi. După noua lege prețul vinarsului și al spirtului se ridică așa de mult, încât omului sărac îi va fi aproape cu neputință consumul de alcool.

Cititorul se va întreba, poate: ce lipsă a mai fost și de această lege? Iată de ce a fost de lipsă această lege: fabricile de spirt desfac cantități enorme de spirt care, fiind supus la imposite prea mici, este folosit de speculanți pentru fabricarea de beuturi spirtoase pline de toate otrăvurile, cari ruinează (strică) în măsura cea mai mare sănătatea populației noastre. Dacă ne gândim cât amar de rachiu beau Românii (în special cei dela sate), dacă ne gândim la multele rele, năcazuri și sărăcie ce le aduce asupra poporului nostru consumul în prea mare măsură a beuturilor spirtoase și dacă ne mai gândim că scopul principal al acestei legi este tocmai să reducă consumul prea mare al beuturilor, atunci nu putem spune, decât că această lege este binevenită.

Constituirea consiliului județean

Constituirea consiliului județean s'a făcut în ziua de 14 Iulie c., fiind ales președinte dl dr. Ioan Harșia, iar vicepreședinți dd. Dr. Eugen Truția și Oct. Fulea.

Constituirea consiliului, așa cum s'a făcut, a nemulțumit adânc pe unguri și sași. Pe baza pactului cu guvernul trebuiau să primească și ei un loc în biroul consiliului și mai multe locuri în diferitele comisii. Averscanii, însă, i-au tras pe sfoară, căci în biroul județului nu li s'a dat nici un loc, iar în comisii abia 1—2. Noi am prevăzut păcala minoritarilor de mai înainte. Cunoaștem prea bine sforăria care stăpânește politica averescană. Știam că ungurii și sașii sunt buni pentru averescani numai pe timpul alegerilor, iar după aceia le întorc spatetele, îi trag pe sfoară. Doar și cu noi au făcut averescanii un pact, în opoziție, de i-am scos din groapă și după aceea ne-au întors spatetele cu nerușinare. Nu aprobăm sub nici un motiv această politică de tragere pe sfoară, această politică urâtă. Se cere mai multă onestitate în raporturile dintre partidele românești și dintre acestea și minorități.

Noi vrem o politică conștient națională și foarte bine calculată față de minorități, o politică absolut legală și de largă înțelegere, iar nu o politică

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuințare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățele feței. Se poate comanda și prin poștă dela

Depozit pentru REGHIN și Jur la **Farmacla NEAGOS** Tg.-Mureș Telefon 130 **Farmacla MERA**

de cancanuri, de tragere pe sfoară, de meschine interese de partid și personale.

Dacă am prevăzut că minoritarii la prima ocazie vor fi trași pe sfoară din partea averescanilor, e pentru că știam prea bine că atât averescanii cât și minoritarii nu s'au gândit când cu încheierea pactului decât la interesele electorale. Mai ales guvernul s'a gândit numai la acestea.

Și așa vor cam păți-o ungerii și sașii până când fac politica grozav de oportunistă pe care o fac, până când unii — ba cei mai mulți — dintre conducătorii maghiarilor mai ales nu caută atât la interesele poporului cât la ale lor personale și pentru apărarea acestora fac orice pacte și cu oricine. Și cum oportuniștii deoparte s'au întâlnit cu cei de cealaltă parte, e evident să vedem scene ca cele dela constituirea consiliului județean. Da, da, dlor averescani, o spunem și noi, nu e onest și cuminte ceea ce ați făcut. Un suflet deschis, oricât de național ar fi el, nu se poate împăca cu aceste sforțări politice. Vom mai reveni.

INVITARE.

Avem onoare a Vă invita cu toată dragostea la

Tradiționala petrecere de vară ce se va aranja Marți, 10 August a. c., în pavilionul din parcul orașului Reghin.

Inceputul la ora 9 seara.

Prețul de intrare: de persoană 40 lei, de familie până la 3 membrii 100 lei. Venitul curat este destinat pentru augumentarea fondului ridicării unui bust marelui istoric al neamului, PETRU MAIOR. — Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor chita pe cale ziaristică. Comitetul aranjator.

Cei cari n'au primit această invitație, sunt invitați pe această cale.

Știri mărunte.

Să ne deschidem ochii! O statistică interesantă ne dă revista „Lamura”. Din ea vedem, cum stăm noi Românii în țara noastră față de cei de altă limbă (Unguri, Nemți, Evrei și alții). În Ardeal Românii au 3 gazete, ce eș în fiecare zi, iar ceilalți au 22; gazete de săptămână noi avem 33, iar ei 42; de 2 săptămâni avem noi 3, ei 8. Și tot cam așa înainte. Adecă noi mai mulți la număr, dar cetim mai puțin, și poate plătim încă și mai puțin! E bine, așa? De sigur, că nu. În Basarabia Românii n'au nici una de toate zilele, iar străinii au 7. În Bucovina Românii 1, ceilalți 5.

Să ne deschidem bine ochii! Căci fără carte nu-i înaintare.

Suveranii au plecat peste hotare. M. S. Regele va rămânea timp mai îndelungat în Franța, iar M. S. Regina va pleca în curând în America.

E vorba ca în străinătate Suveranii să se întâlnească cu fostul principe Carol, când, probabil, se va pune la cale întoarcerea în țară a fostului principe.

Din județul Mureș. Dl prefect Bogdan a cumpărat, pe seama județului, un automobil, care costă frumoasa sumă de 750.000 lei. Oare, în împrejurările financiare grele în care trăește azi și țara noastră, nu s'ar putea face lucruri ceva mai bune cu acești bani? Clădirile oficiilor publice se ruinează, drumurile sunt mizerabile, țara geme sub greutatea datoriilor, iar

milioanele se cheltuiesc pentru automobile. Azi parcă toată lumea are idealul nebun al automobilelor.

Dela granița Bulgariei. In vremea din urmă Bulgarii sunt, din nou, foarte neastâmpărați. Comitagi bulgari năvălesc zilnic pe pământul țării noastre, jefuind și omorând locuitorii. România va protesta la Liga Popoarelor, împotriva atacurilor comitagilor bulgari.

In Franța s'a format un guvern de concentrare națională sub președinția marelui om de stat, dl Poincaré.

Primăria orașului Reghin

No. 2169/1926

Publicațiune

Cu hotărârea No. 2169/1926 din 16 Iunie a. c., delegația permanentă a hotărât publicarea licitației publice pentru executarea construcției edificiului principale a abatorului pe baza elaboratului aprobat de către Ministerul de Interne sub Nr. 122358/1924.

Pentru asigurarea lucrărilor de construcție se publică licitația cu oferte închise, care se va ține la 2 August 1926, ora 10 în camera 9 a Primăriei, când deschiderea ofertelor va urma în prezența oferaților de către comisiune.

Ofertele se pot înainta conform prevederilor legii contabilității publice art. 72^a—85 și a condițiilor mai jos arătate până la ora zilei fixate.

Deasupra adresei pe plicul închis și sigilat a ofertei se va scrie: „Ofertă pentru executarea lucrărilor împreunate cu construcția edificiului principale a abatorului în Reghin”.

Oferte întârziate sau date prin telegramă cât și oferte, cari vor cuprinde condițiuni, nu se vor lua în considerare.

In oferte se va arăta rabatul din prețurile de unitate.

Garanția provizorie de 4 la sută a sumei devizului de ofertă se va depune la mâna comisiunii cu ocazia deschiderii ofertelor.

Această garanță la încheierea contractului se va complecta la 6 la sută a sumei din ofertă și din fiecare situație se vor retrage 4 la sută. Garanție provizorie se va elibera, dacă lucrările vor fi aflate de bune după recepția provizorie, iar restul de 6 la sută numai după recepția definitivă.

Elaboratul tehnic al lucrărilor, condițiunile detaliate și modelul de oferte se pot vedea zilnic între ora 11—12 la serviciul edil al orașului.

Ofertele înaintate obligă oferentul numai decât, iar orașul numai după aprobarea delegației permanente.

Reghin, la 14 Iulie 1926.

Primar: I. Popescu m. p.
Secretar: Graffius m. p.

Adm. C. F. S. G. Ierbuș

No. 296/926. VII. 16.

Publicațiune de concurs

la lucrările de pământ, zidărie și lemnație necesare la asigurarea capului de pod de c. f. No. II. din Ierbuș, conform schiței și devizului No. 296/926 E. în valoare de lei 49,150.35.

Ofertele închise înaintate sau prezentate se vor deschide la ora 9 în ziua de 12 August 1926 în biroul Administrației C. F. S. G. Ierbuș, lângă stația Reghinul săsesc, unde se pot vedea în orele oficioase condițiunile cu schița și devizul precum și însuși podul.

Șeful Administr. C. F. S. G.:
Eugen Gh. Răuță,
inginer silvic.

No. Fal. II. 1201/4 1926.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cum că lucrurile următoare: mobile aranjament de prăvălie care în urma decizului No. fal. II. 1201/4 din anul 1926 al Tribunalului din Tg. Mureș s'au executat în favorul executorului masei falimentar Jakobovics S. și Berger Vilhelm reprezentat prin avocat Dr. Berlin Francisc din Reghin curator masei faliment împotriva falitilor Jakobovics Salamon și Berger Vilhelm locuitori din comuna Reghin și Toplița Română pentru încassarea capitalului de — lei și acces. prin exec. de acoperire și cari s'au prețuit în — lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza decizului No. fal. II. 1201/4 1926 al Tribunalului din Tg. Mureș se fixează termenul pe 30 Iulie anul 1926 la orele 8 a. m. în comuna Reghin și la ora 6 p. m. în comuna Toplița Română și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 15 Iulie 1926.

Ghelan, portărel
delegat permanent.

No. G. 3278 ex. 1926.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: casă de lemne care în urma decizului No. 13861 din anul 1925 al Judecătoriei de ocol Reghin s'au executat în 17 Martie 1926 în favorul executorului Gliga Iuon a Filon repr. prin avocat, Dr. Al. Ceușianu împotriva executatului locuitor din comuna Glăjăria pentru încassarea capitalului de 21500 lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 40000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza decizului No. G. 3278—1926 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 5 Aug. anul 1926 la orele 4 p. m. în com. Glăjăria și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin, la 15 Iunie 1926.

Ghelan, portărel.

No. G. 7553 exec. 1926.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: un autobus care în urma decizului No. 4176 din anul 1926 al Judecătoriei de ocol din Reghin s'au executat în 12 Maiu 1926 în favorul executorului Székely Aladár reprezentat prin avocatul Dr. Alex. Ceușianu împotriva executat. locuitor din comuna Jabenija pentru încassarea capitalului de 12500 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 60000 Lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza decizului No. G. 7553—926 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 16 Aug. anul 1926 la orele 10 a. m. în comuna Reghin și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin, la 17 Iulie 1926.

Ghelan, portărel.

Aviz.

Subsemnații advocați avem onoarea a face cunoscut, că ne-am asociat, având biroul advocațional comun în Reghin, Str. Gân. Averescu No. 10, în localul de birou de până acum al lui Dr. Ioan Harșia.

Advocații: Dr. Ioan Harșia
Dr. Pompei Pitea.

Aviz

Am onoare a aduce on. public la cunoștință, că dela 1 Iulie a. c. mi-am mutat locuința în str. Brătianu (hotelului) No. 6, unde ordinez între orele 8—10 și 2—4 p. m.

Dr. Dumitru Lupu
medicul orașului Reghin.

SIRPINOLUL SIRPINOLUL SIRPINOLUL

este cel mai bun medicament în contra boalelor de plămâni, așa ca tusă, tusă convulsivă (măgărească), asthmă și pentru tuberculozi. — Se află la

Farmacia V. MERA
REGHINUL-SĂSESC

Cereti

VINUL de CHINA FERUGINOS

Cel mai bun leac pentru cei slăbiți și fără poftă de mâncare. Prep. farm. NEAGOS Tg. Mureș

Se poate comanda direct. Depozitul la **Farmacia V. MERA**

Citiți și răspândiți „Sămănătorul”

Orice mâncărime de piele, raze, etc. dispară în 3 zile întrebându-l pe paratul cel mai sigur alifa

SCABIOSAN

al farm. NEAGOS T. Mureș
Se poate comanda direct sau din dep. Reghin dela **Farmacia V. Mera**

IMPORTANT!
pentru toți

cei ce au necesitate de tipărituri, lucrări de compactorie, cărți, broșuri, tabele, hârtie pentru scrisor, plicuri, invitări necroloage, bilanțuri, facturi, bilete de cununie, afișe, foi de reclame, etc. execută cu prețurile cât se poate de eftine.

TIPOGRAFIA
„Librăriei nouă”, Reghin